

Sak			
Dok. nr.	Dato	Dokument (type, tittel)	Merknader
Registreringsrapport Svangfjøn i Hld, Buskerød.			
24/271-278			
		- Vedlegg: Fotografier - NB: negativer overført til Fotosamlingen 1 (14) 24.8.94.	
		- Vedlegg: 8 små poser med gjenstandsfann, - overført museumsavdelingen 24.8.94.	

10/4 - 86

94/271-278

Kjære Tom!

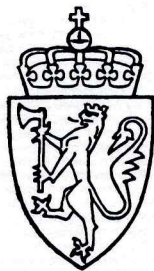
Beklager at du fikk rapporten først idag! Men nå er også jeg blitt syltet d.v.s  
forkjølet. Ad .rapporten : merk målestokken på kartene - <sup>registreringene</sup> bør dessuten føres  
over på et noe bedre kart. Jeg har ført inn den kullmilen vi sjekket som R14 .  
Jeg har dessuten foretatt visse endringer i rapporten m.h.t. kullmilene. Jeg  
har "innført" et skille mellom kulgroper og ikkenedgravde kullmiler. Håper det  
faller i smak! Håper ikke rettelsene i rapporten er altfor uestetiske !

Dea

NB! Ring meg hvis nødvendig

NB! Merk kartene der Vimotlåsøyane  
er utgitt inn





UNIVERSITETETS  
OLDSAKSAMLING

FREDERIKS GATE 2  
OSLO 1

14 94/271-278

Gårds/bruksnavn	
G.nr./br.nr.	
Kommune Hol	Fylke Buskerud
Sogn	Prestegjeld
Eier/bruker, adr.	
Gjelder: Arkeologiske registreringer i forbindelse med Godfarfossprosjektet, alternativ S (Halden) og alternativ T (Svangtjern).	
Flyfoto	Kartref.
Innber./rapport/reg. ved:	Dato 15.12.86

Registreringen ble utført ved Bera Moseng og Inger Fjellanger i tidsrommet 22/9-3/10-86. Det ble foretatt 14 registreringer, hvorav 8 utgjør steinalderlokaliteter, 3 utgjør kullgroper/dyregroper og 3 utgjør rektangulære liggemiler. Alle registreringene ble gjort i tilknytting til alternativ T d.v.s. i Svangtjernområdet. Det ble ikke gjort funn i tilknytting til alternativ S (Halden).

Under registreringen ble alternativ T prioritert på bekostning av alternativ S. Dette dels fordi Svangtjernområdet syntes mer fruktbart m.h.t. arkeologiske funn, dels fordi alternativ T omfatter et mye større areale enn alternativ S. Med utgangspunkt i terrengets beskaffenhet og i typen arkeologiske funn i omkringliggende områder ble leting etter steinalderlokaliteter og kullmiler/dyregroper prioritert framfor leting etter andre typer fornminner. De to oppgavene ble tildelt ca. like mye tid. Omtrentlig hele området ble gjennom søkt med henblikk på kullmiler/dyregroper (unntak: konstruksjoner utenfor selve dammen - kraftstasjoner, kabler m.m.). Området ble ikke like godt gjennom søkt m.h.t. steinalderlokaliteter. Dette fordi søking etter steinalderlokaliteter foregikk v.hj.a. prøvestikk som ble systematisk såldet. Prøvestikkingen ble avsluttet med en gang det ble gjort positive funn. Dette fordi en ønsket å skade lokaliteten minst mulig med tanke på senere utgravninger. Det ble således ikke gjort forsøk på å avgrense lokalitetene v.hj.a. prøvestikk. Det ble tidlig fastslått at hele

Gårds/bruksnavn	
G.nr./br.nr.	
Kommune	Fylke
Hol	Buskerud

Svangtjernområdet er erosjonsskadet opptil 2m over normalvannstand. Med utgangspunkt i ønsket om å finne flest mulige uskadede lokaliteter ble letingen primært rettet mot egnede steder utenfor denne erosjonssonen.

Registreringene:

94/271

R1 Steinalderlokalitet. Gnr. 94, bnr. 2 (funn: en del av en brent mikroflekk, et mulig plattformprepareringsavslag, to stykker av bergkrystall). Orienteringsoppgave: Lokaliteten ligger på to lave parallelle grusrygger (avstand 20-25m) ca. 25m fra kanten på skråningen ned til Svangtjern, 20m NNV for lokaliteten ligger en stor våt myr. Merk: Det ble tatt et prøvestikk på hver av de to høydepunktene. Løsmassene fra de to prøvestikkene ble dessverre såldet sammen. Funnene stammer således enten fra begge eller fra en av de to grusryggene. Det er det vestre høydepunktet som er tegnet inn på kartet.

R2 Rektangulær oppmurt grop. Gnr. 94, bnr. 1. Gropas innvendige mål er: 1,10x2m, dybden er ca. 90cm og vollen er ca. 50cm bred. Gropen er orientert NNV. Orienteringsoppgave: gropen ligger ca. 40m fra veien, i den nordlige enden av et stort søkk. Merk: det lå noe råttent tre i vollen.

R3 Rektangulær nedskjæring. Gnr. 94, bnr. 1. Gropen er 3m lang, 2,20m bred og er 80cm dyp. Gropen har ikke voll. Orienteringsoppgave: gropen ligger ca. 2m SSØ for R2.

94/272

R4 Steinalderlokalitet. Gnr. 104, bnr. 1. (funn: en flintsplint). Avslaget ble funnet i en erodert strandsone i front av et nes ved utløpet av øvre SVangtjern: Lokaliteten er totalt utvasket, men det kan være bevart avsetninger oppe på selve neset. Det ble her foretatt 3 prøvestikk med negativt resultat.

94/273

R5 Steinalderlokalitet. Gnr. 104, bnr. 1. (funn: et stykke av kvartsitt, en bipolar kjerne i bergkrystall, en skraper i kvarts, en flintsplint og en kvartssplint). Orienteringsoppgave: Lokaliteten ligger på en bergnabb ca. 20m vest for og ca. 1m høyere enn R4. Lokaliteten er lettere erosjonsskadet, men det ligger en god del humus igjen i fordypninger i berget.



Gårds/bruksnavn	
G.nr./br.nr.	
Kommune	Fylke
Hol	Buskerud

94/274

R6 Steinalderlokalitet. Gnr. 104, bnr. 1.  
(funn: en kjerne i kvartsitt). Lokaliteten ligger på et totalt utvasket nes. Boplassoverflaten består av steinblokker, stein, berg og sand. Over falten ligger i samme nivå som dagens normalvannstand. Orienteringsoppgave: lokaliteten ligger ca. 50m vest for R5, 3m øst for løsfunnet ligger en 2m høy steinblokk.

94/275

R7 Steinalderlokalitet. Gnr. 104, bnr. 1.  
(funn: et flekkelignende avslag). Lokaliteten ligger på en liten lav NNØ gående grusrygg. Orienteringsoppgave: Lokaliteten ligger ca. 25m ØSØ for en liten sandstrand. Det står en strømstolpe ca. 10m SSV for prøvestikket.  
Merk: Lokaliteten er ikke erosjonskadet.

94/276

R8 Steinalderlokalitet. Gnr.        bnr.  
(funn: et kvartsstykke). Stedet hvor lokaliteten ligger danner et utstpring på en strandterrasse ca. 50m vest for og 2m høyere enn Lågen. Lokaliteten er ikke orosjonsskadet. Orienteringsoppgave: Lokaliteten ligger i ytterkant og ca. ved midtpunktet av en ca. 50m bred og 100m lang sandstrand. (Merk: da kartet antakeligvis er konstruert ved høy vannstand er denne stranden ikke tegnet inn på kartet).

R9 Kullgrop (sirkulær). Gnr.        bnr.  
Gropen er 80cm dyp, har en indre diameter på 5,60m. Orienteringsoppgave: gropen ligger på en kolle ca. 25m øst for høydepunktet. Merk: kull i prøvestikket.

94/277

R10 Steinalderlokalitet. Gnr. 101, bnr. 1.  
(funn: et flintavslag). Lokaliteten ligger på et tørt høydepunkt ca. 50-60m fra Svangtjern, 10m SSØ for grensen mellom erodert og ikke erodert landskap. Merk: Den eroderte sonen i dette området er meget markert. Den består av store og mindre store steinblokker.

94/278

R11 Steinalderlokalitet. Gnr. 101, bnr. 1.  
(funn: et kvartsittavslag). Lokaliteten ligger på det nordligste punktet av en stor odde. Orienteringsoppgave: lokaliteten ligger ca. 4m syd for det punkt der ryggen skråner ned til Svangtjern. Det ligger en stor steinblokk ca. 10m nord for prøvestikket.

R12 Kullmile. Gnr. 97, bnr. 97.  
Anlegget består av en rektangulær forhøyning med tydelig voll og 6 groper i ytterkant av denne.

Gårds/bruksnavn	
G.nr./br.nr.	
Kommune	Fylke
Hol	Buskerud

Konstruksjonen er 4,5x6m og ca. 40cm høy. De seks gropene har svært uregelmessig form og diameteren varierer fra 1-1,5m. I konstruksjonen ble det funnet store kullbiter helt ned til 40cm under dagens overflate. Det ble også tatt prøvestikk i en av gropene. I denne var det minimalt med kull. Mer kartfeil: den bukta som er tegnet inn ca. 100m øst for R12 eksisterer ikke ved normal vannstand.

R13 Kullmile. Gnr. 100, bnr. 1.  
Anlegget består av en rektangulær forhøyning med tydelig voll og 4 groper i ytterkant av denne. Konstruksjonen er 7x4m og ca. 70cm høy. De fire gropene har uregelmessig form og diameteren varierer fra 0,6-1,50m. Ved prøvestikk i selve forhøyningen ble det funnet store mengder kull. Orienteringsoppgave: R13 er lett synlig fra stien som går parallellt med bygdeveien som går fra Dagalig til Pålsbufjorden.

R14 Kullmile. Gnr. 94, bnr. 1.  
Registreringen består av 5 små uregelmessige groper av samme type som gropene i anleggene som utgjør R12 og R13. Det ble ikke funnet noen tydelig rektangulær forhøyning i tilknytting til gropene, men det ble funnet mye kull i prøvestikk der forhøyningen logisk sett burde ha ligget. Registreringen antas derfor å utgjøre en kullmile av samme type som R12 og R13. Merk: R2, R3 og R14 kan utgjøre deler av en og samme konstruksjon. Merk kartfeil: det søkket R2, R3 og R14 ligger i strekker seg mye lenger opp mot veien enn tegnet inn på kartet. Orienteringsoppgave: R14 ligger ca. 15m vest for R2 og R3.

#### Konklusjon:

14 dager var ikke tilstrekkelig m.h.t. en systematisk registrering av hele det berørte området. Særlig området mellom øvre og nedre Svangtjern og deler av naordsiden av øvre Svangtjern ble alt for lite gjennom søkt. Men registreringen var omfattende nok til å trekke visse konklusjoner m.h.t. arkeologiske fornminner i Svangtjern og Haldenområdet.

#### ad. funntomhet i tilknytting til alt. S.

Mangelen på funn i tilknytting til alt. S er for så vidt ikke oppsiktsvekkende. Området består for det meste av våtmark. De resterende tørre deler er for det meste sterkt erosjonskadet



Gårds/bruksnavn	
G.nr./br.nr.	
Kommune Hol	Fylke Buskerud

p.g.a. Lågens flomaktivitet. Det ble bare brukt 1-1/2 dag på dette alternativet, men det er lite sannsynlig at ytterligere registreringer i dette området vil medføre noen særlig større grad av funn.

ad. steinalderlokaliteter.

Med utgangspunkt i den foretatte registrering kan en slå fast at hele Svangtjernområdet har vært benyttet i en stor grad under steinbrukende tid. Ytterligere registreringer i dette området vil med sikkerhet resultere i et adskillig større antall steinalderlokaliteter. De fleste lokalitetene synes å utgjøre korttidsbosetninger.

ad. kullmiler.

Med utgangspunkt i registreringen synes det ikke å eksistere et stort antall kullgroper i Svangtjernområdet. Rektangulære liggemiler virker mer vanlig (jamfør R12, R13 og R14). Disse ble oppdaget i registreringens slutfase. Det er sannsynlig at det finnes flere fornminner av denne typen i området.

Oslo, 16. desember 1986.

*Per Mørng*

Gårds/bruksnavn	
G.nr./br.nr.	
Kommune	Fylke
Hol	Buskerud

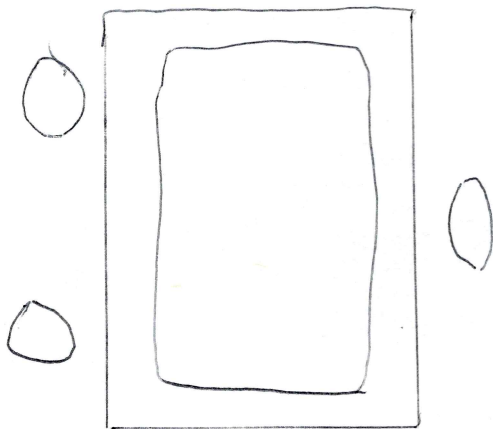
Fotoliste:

Bilde nr.	Motiv	fotoretning
2	Personen på bildet markerer R10	SSV
3	Personen på bildet markerer R10	SSV
4	Personen på bildet markerer R10	N
5	Personen på bildet markerer R11	N
6	Personen på bildet markerer R11	SSV
7	R12 Personen på bildet står i en av gropene på østsiden av den rektangulære forhøyningen.	ØSØ
8	R12	S
9	Personen på bildet markerer R1	V
10	R3 og R2.R3 i forgrunnen- personen på bildet står i R2.	NNØ
11	R2 og R3.\$2 i forgrunnen	S
12	Personen på bildet markerer R7	VNV
13	R5 og R6. Personen på bildet markerer R6. R5 ligger på neset bakenfor	Ø
14	R4 sett fra R5	Ø
15	R13. Personen på bildet står på selve forhøyningen	ØSØ

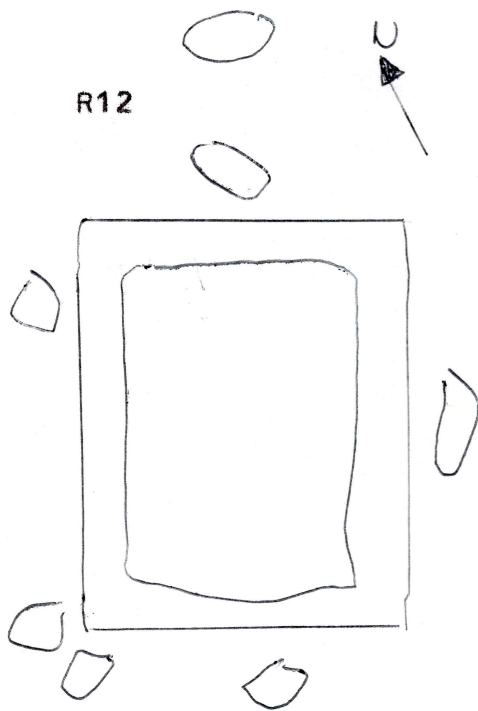


Vedlegg : skisse av R12 og R13

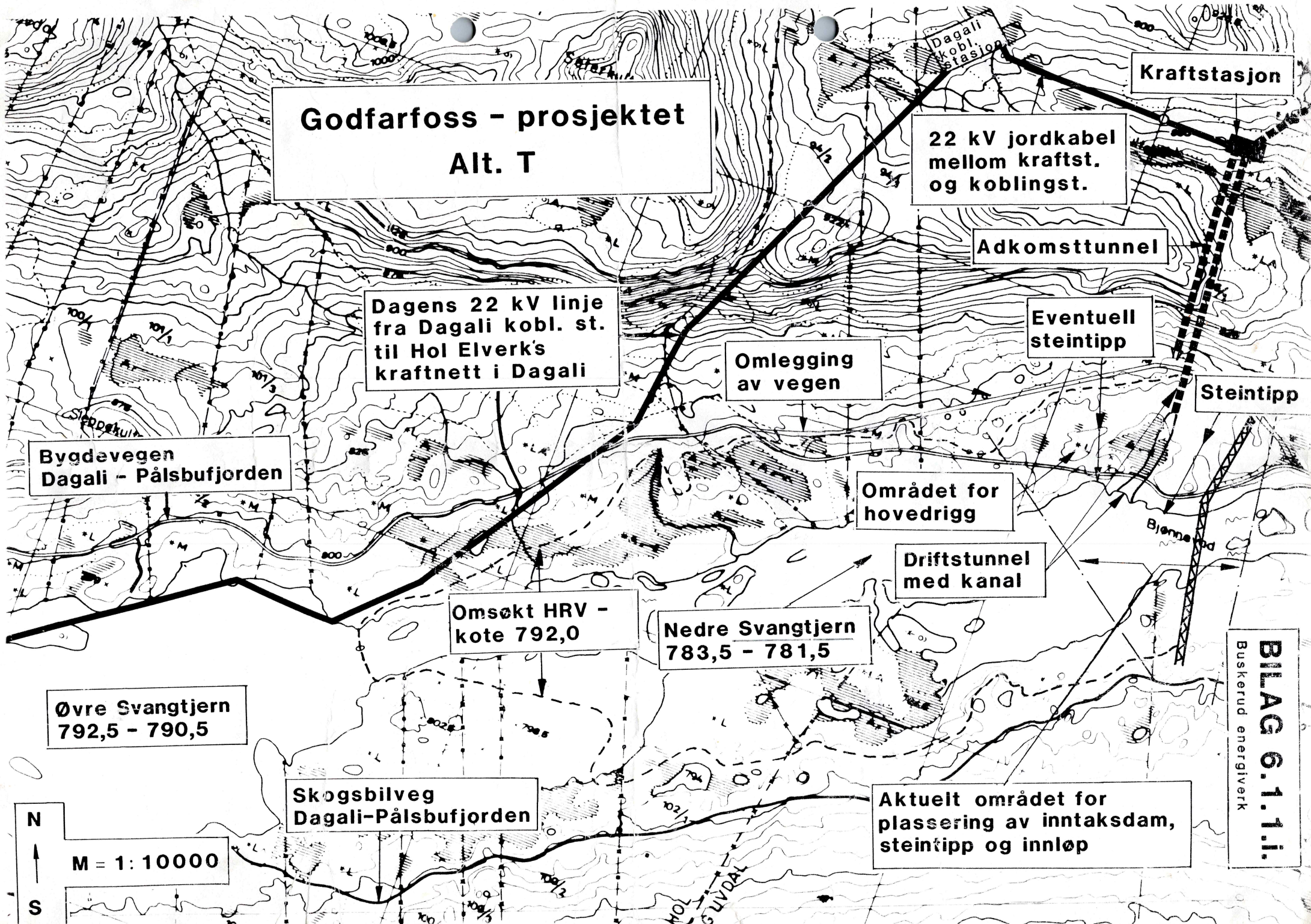
R13



R12



# Godfarfoss - prosjektet Alt. T



N  
↑  
M = 1:10000  
↓  
S

**BILAG 6.1.1.i.**  
Buskerud energiverk

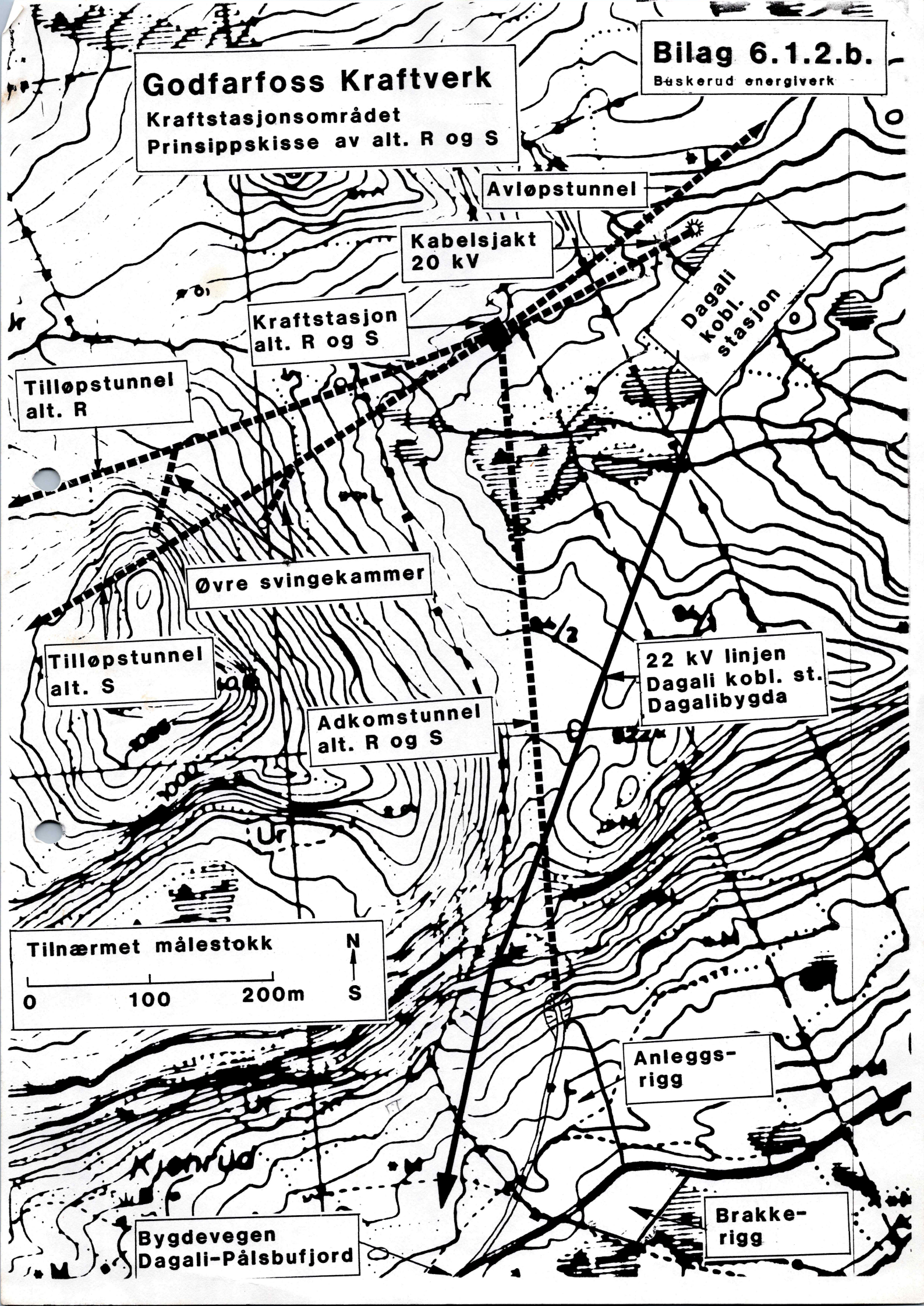


# Bilag 6.1.2.b.

Båskerud energiverk

## Godfarfoss Kraftverk

Kraftstasjonsområdet  
Prinsippskisse av alt. R og S



Tilnærmet målestokk

0 100 200m

N  
↑  
S



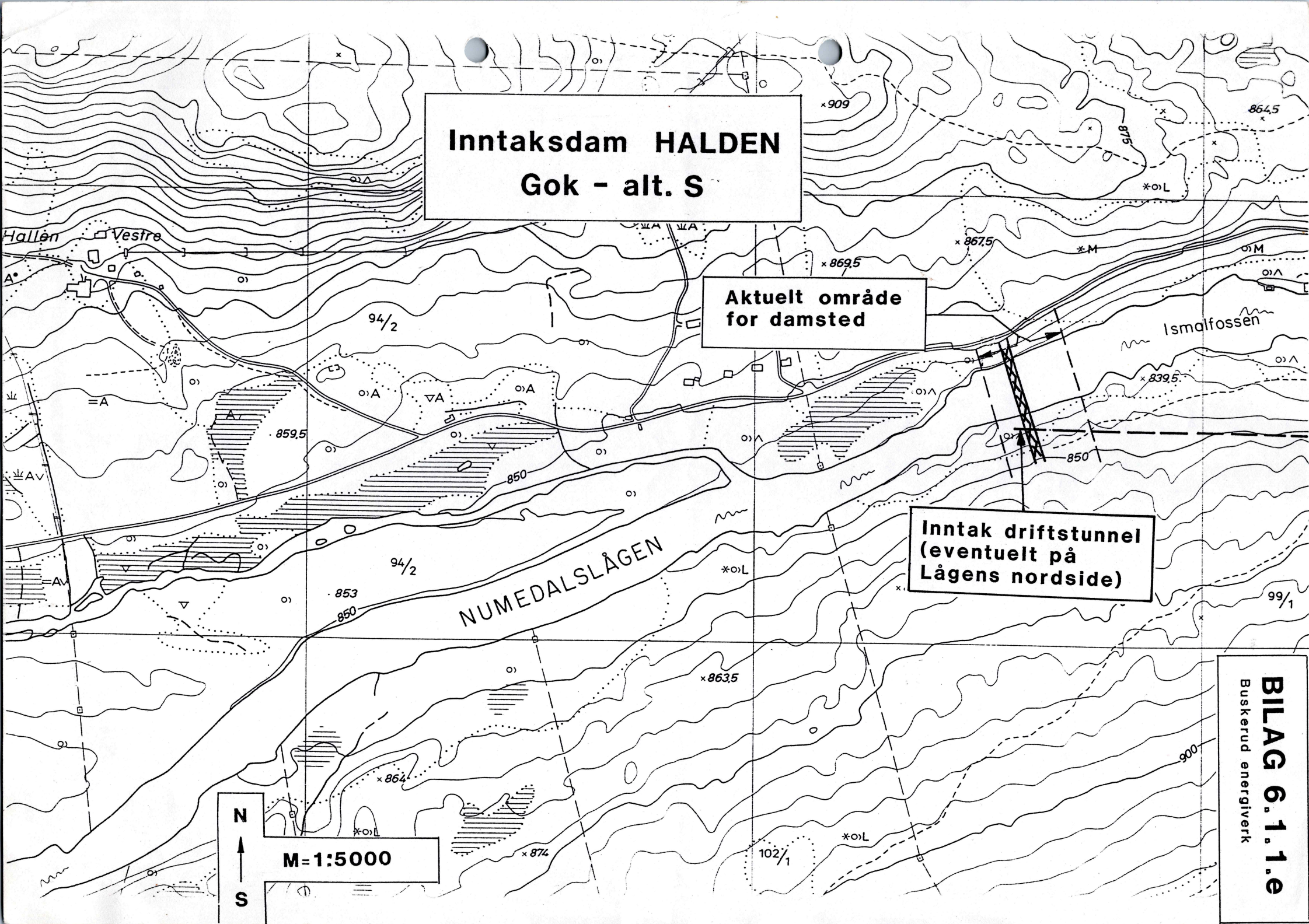
# Inntaksdam HALDEN Gok - alt. S

Aktuelt område  
for damsted

Inntak driftstunnel  
(eventuelt på  
Lågens nordside)



M=1:5000





Bilag C  
Bakkerød energiverk



1:10000

NORE OG LVDAL

1:10000

1:10000

1:10000

1:10000

1:10000

1:10000



